

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Development of Program to Enhance Adjustment and Financial Literacy Using

Problem-Based Learning Approach for First-Year Dormitory Students

Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

รัตนาวัชร เพ็ญรัตน์หิรัญ

Rattanawat Penrattanahiran

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Asst. Prof. Dr., Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

Corresponding author. e-mail: rattanawat_pen@cmru.ac.th

Received : July 9, 2023

Revised : June 11, 2024

Accepted : November 5, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และ 2) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 และ 2) โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบวิลคอกชัน ผลการวิจัยพบว่า 1) โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) สารสำคัญ (2) วัตถุประสงค์ (3) ระยะเวลา (4) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ (5) ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม และ (6) การประเมินผล โดยโปรแกรมมีจำนวน 12 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการปรับตัว จำนวน 6 กิจกรรม และ 2) กิจกรรมความฉลาดรู้ทางการเงิน จำนวน 6 กิจกรรม ความเหมาะสมของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังการทดลองและติดตามผล 1 เดือน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การปรับตัว, ความฉลาดรู้ทางการเงิน, การใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) develop a program to enhance adjustment and financial literacy using problem-based learning approach for first -year dormitory students faculty of education, Chiang Mai Rajabhat university and 2) study the results of using a program to enhance adjustment and financial literacy using problem-based learning approach for first-year dormitory students faculty of education, Chiang Mai Rajabhat university. The sample consists of 30 first-year students selected through voluntary sampling. This research is a research and development study. The research tools employed in this study include: 1) Adjustment and financial literacy scale and 2) The program to enhancing adjustment and financial literacy based on problem-based learning. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Wilcoxon signed-rank test. The research finding were as follows: the program to enhance adjustment and financial literacy using problem-based learning approach for first -year dormitory students consists of 6 components: 1) main idea 2) objectives 3) duration 4) media and materials 5) process and 6) evaluation. The program consisted of 12 activities, including: adjustment activities (6 activities) and financial literacy activities (6 activities), the program achieved the highest level of appropriate. 2) The 30 first-year dormitory students have average scores of adjustment and financial literacy pre-test and post-test was significant level of .01. The post-test and follow-up, there was no statistically significant difference.

Keywords: Adjustment, Financial literacy, Problem-based learning approach

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายสูงสุดของการศึกษาระดับอุดมศึกษาคือการประสบความสำเร็จทางการเรียนและทักษะทางวิชาชีพ แต่ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายนั้นไม่ได้เป็นเรื่องง่ายสำหรับนักศึกษาทุกคน หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการศึกษาคือ ประสบการณ์ในปีแรกของการเข้าศึกษา โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายมากมายในหลาย ๆ ด้าน เช่น ชีวิตทางสังคมและการเรียน การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนใหม่ การมีชีวิตที่เป็นอิสระ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ระบบการเรียน วิธีการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การพักอาศัยที่แตกต่างไปจากเดิม รวมถึงความคาดหวังด้านความรับผิดชอบและความเป็นผู้ใหญ่ที่สูงขึ้น (Duchesne et al., 2007; Pittman & Richmond, 2008) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ทั้งหมด ตั้งแต่การอยู่ห่างไกลจากครอบครัวและเพื่อนฝูง การดูแลตนเองอย่างอิสระ การบริหารจัดการเวลาและค่าใช้จ่าย รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมห้องและเพื่อนร่วมหอพักใหม่ ๆ ความท้าทายเหล่านี้อาจทำให้เกิดความเครียดและมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตและผลการเรียนได้ ในทางกลับกัน นักศึกษาที่พักอาศัยกับครอบครัวจะมีการเปลี่ยนแปลงในชีวิตน้อยกว่า เนื่องจากยังคงอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่คุ้นเคย ทำให้สามารถรักษาระบบการสนับสนุนทางสังคมและอารมณ์ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดความกดดันจากการปรับตัวลง จากงานวิจัยที่ผ่านมา 20 | ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 (ก.ค. – ธ.ค.) 2567

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มักจะเผชิญกับการปรับตัวทางการเรียนและปัญหาทางด้านอารมณ์มากถึงร้อยละ 85 เกิดประสบการณ์ทางอารมณ์เชิงลบ เช่น รู้สึกโดดเดี่ยว ภาวะซึมเศร้า ความวิตกกังวล และความเหนื่อยล้า จนนำไปสู่การฆ่าตัวตายภายในระยะเวลา 3 เดือนถึงร้อยละ 3.5 (Keum & Nam, 2010) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางจิตใจที่มีผลต่อการปรับตัวทางการเรียน ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความยืดหยุ่นทางจิตใจ ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ลักษณะบุคลิกภาพ (Chung et al., 2013; No & Bae, 2014; Park, 2009) และปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และแรงจูงใจในการเลือกสาขาวิชาและความพึงพอใจในสิ่งที่เลือก (Jeon & Yeom, 2014) ทั้งนี้หากนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ได้ จะส่งผลให้เกิดความยุ่งยากในการเรียนและสภาพปัญหาเกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจ (Wang et al., 2006) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยรวมทั้งองค์ประกอบทางด้านร่างกาย สังคม และจิตใจสัมพันธ์กับการลาออกของนักศึกษา (Buote et al., 2007) ในขณะเดียวกันปัญหาด้านการบริหารจัดการทางการเงิน ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนักศึกษา การมีรายรับที่จำกัดแต่มีรายจ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการขาดประสบการณ์ในการวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษาบางส่วนต้องเผชิญกับปัญหาทางการเงินและความเครียดตามมา ฉะนั้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 มักต้องเผชิญกับความท้าทายหลัก ๆ ที่นำไปสู่ความเครียดและส่งผลกระทบต่อผลการเรียน ได้แก่ ปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ และปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงิน หากนักศึกษาสามารถที่จะปรับตัว ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รู้จักการวางแผนทางการเงินและการดำเนินชีวิตด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมจะทำให้นักศึกษาเกิดความสมดุลในชีวิตทั้งในด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย

ในขณะเดียวกัน ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ยังเป็นทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากเช่นกันในปัจจุบัน เป็นการตระหนักรู้ทางการเงิน ความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมทางการเงินที่สำคัญ เพื่อให้บุคคลสามารถที่จะตัดสินใจทางการเงิน และทำให้บุคคลนั้นบรรลุเป้าหมายมีความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Wellbeing) (Atkinson & Messy, 2012) ความฉลาดรู้ทางการเงินมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางด้านสุขภาพและการเงิน โดยนักศึกษาควราบุรีจักษ์รับผิดชอบต่อการเงินของตนเอง เช่น การจัดการเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าเช่าหอพัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ การขาดความรู้ทางการเงินของนักศึกษาจะนำไปสู่การสะสมหนี้เพิ่มขึ้น การจัดการทางการเงินที่ไม่ดี และความไม่มั่นคงทางการเงิน (Lusardi & Mitchell, 2014) จากงานวิจัย พบว่าปัจจุบันนักศึกษามีระดับความรู้ทั่วไปทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ และทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง (สิรินุช อินละคร, 2563) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษายังมีความฉลาดรู้ทางการเงินค่อนข้างต่ำ สอดคล้องกับผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า คนไทยมีคะแนนความฉลาดรู้ทางการเงิน 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behaviour) และทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitudes) มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 58.5 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ 14 ประเทศที่ร่วมโครงการสำรวจขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 62.3 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559)

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการแก้ไขปัญหาด้านการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน เพื่อให้นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 รู้จักวิธีการปรับตัวและมี

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

การวางแผนในการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมและมีภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการทางการเงินของตนเองอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 ทั้งในด้านวิชาการ สังคม และจิตใจ จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียนในระดับอุดมศึกษา ผ่านกระบวนการสนับสนุนที่ดี นักศึกษาสามารถพัฒนาพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการศึกษาในระดับสูงขึ้น และบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การส่งเสริมและการสนับสนุนผ่านโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ซึ่ง โปรแกรมดังกล่าวเป็นลักษณะกิจกรรมที่เน้นการนำเอาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงมาเป็นกรณีศึกษาออกแบบกิจกรรมผ่านแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้สถานการณ์ปัญหาจริงที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวและการบริหารจัดการการเงิน เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ ทดลองปฏิบัติด้วยตนเองและเป็นกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะการแก้ปัญหา และสามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง (เอกกมล บุญยะผลานันท์, 2557; Arends, 2014; Jonassen, 2000) โดยกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้ นักศึกษาจะได้ลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาอย่างมีกระบวนการและเป็นระบบ ช่วยให้พวกเขาได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การวางแผน และการบริหารจัดการการเงินได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสถานการณ์จริงที่เผชิญในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีกระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ 1) การนำเสนอปัญหา 2) กำหนดกรอบการศึกษา 3) รวบรวมข้อมูล 4) นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา และ 5) สรุปและประเมินผลการแก้ปัญหา (พรพิมล รอดเคราะห์, 2558; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550; Torp & Sage, 2002) ดังนั้นผู้วิจัยคาดหวังว่า การเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 จะเป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีพื้นฐานการปรับตัวและทางการเงินที่แข็งแกร่งสำหรับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย มีความสามารถบริหารจัดการและวางแผนเกี่ยวกับการเงินอย่างถูกต้อง เพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการเผชิญกับปัญหาทางการเงิน ป้องกันความผิดพลาดทางการเงิน และตัดสินใจทางการเงินในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความเครียด ความวิตกกังวล ลดปัญหาการออกกลางคัน ตลอดจนสามารถทำให้นักศึกษาใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยและสังคมได้อย่างปกติสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 ที่เข้าร่วมโปรแกรมจะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 ที่เข้าร่วมโปรแกรมจะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินหลังการทดลองและติดตามผล 1 เดือน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มี 2 ขั้นตอน คือ การพัฒนาโปรแกรมและการทดลองใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตด้านตัวแปร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการมุ่งเน้นพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่

1. การปรับตัว (Adjustment) เป็นความสามารถของนักศึกษาในด้านกระบวนการทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อการเผชิญกับสภาพปัญหาที่ไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมและความต้องการที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังหรือความต้องการของตนเอง โดยนักศึกษาสามารถที่จะปรับความคิดและมีกระบวนการจัดการในการตอบสนองความต้องการของตนเองและสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ตนเองดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างมีความสุขและความสมดุลในชีวิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ (Learning) 2) ด้านผู้สอน (Instructor) 3) ด้านกลุ่มเพื่อน (Peer group) 4) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) และ 5) ด้านกิจกรรม (Activities) (นิรมล สุวรรณโคตร, 2553; Pascarella & Terenzini, 2005; Schroeder & Prentice, 1998)

2. ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เป็นชุดความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษาที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลาย ๆ ด้าน เช่น การหารายได้ การออม การลงทุน การจัดทำงบประมาณ รายรับรายจ่าย การจัดการหนี้ และการวางแผนทางการเงิน โดยนักศึกษาสามารถบริหารจัดการทางการเงินของตนเองได้เป็นอย่างดีทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) 2) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behaviour) และ 3) ทักษะทางการเงิน (Financial Attitudes) (ชนาคารแห่งประเทศ ไทย, 2559; OECD, 2016)

3. โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สารสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระยะเวลา 4) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 5) ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม และ 6) การประเมินผล โดยโปรแกรมมีจำนวน 12 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการปรับตัว จำนวน 6 กิจกรรม และ 2) กิจกรรมความฉลาดรู้ทางการเงิน จำนวน 6 กิจกรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม 2) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) แนวคิด หลักการ และทฤษฎี

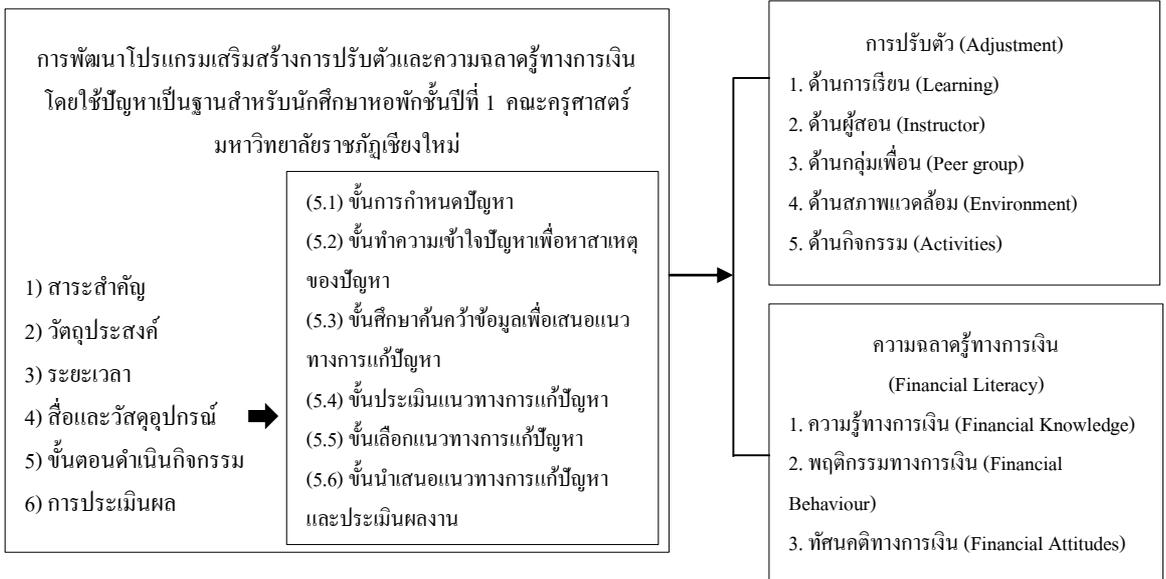

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตอนปลาย 4) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปรับตัว และ 5) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรจัดกระทำ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มที่ 1 กลุ่มสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 จำนวน 90 คน และกลุ่มที่ 2 กลุ่มตอบแบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน คือ นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 1,024 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 กลุ่มสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร จำนวน 3 คน 2) อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 9 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 15 คน และนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน รวมทั้งหมด 47 คน โดยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มที่ 2 กลุ่มตอบแบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 395 คน และนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) สภาพปัญหาและความต้องการในการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน และ 3) แนวทางในการส่งเสริมการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.0

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2. แบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 จำนวน 74 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.0 และมีความเชื่อมั่นของแบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน ทั้งฉบับ .90 ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) สาขาวิชา 4) ผลการเรียน 5) สถานภาพของครอบครัว 6) พักอาศัย 7) อาชีพหลักของผู้น่าครอบครัว 8) จำนวนเพื่อนที่มาจากโรงเรียนเดียวกัน 9) ได้รับเงินจากครอบครัวต่อเดือน และ 10) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบวัดการปรับตัว จำนวน 41 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ (Learning) จำนวน 13 ข้อ 2) ด้านผู้สอน (Instructor) จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านกลุ่มเพื่อน (Peer group) จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) จำนวน 7 ข้อ และ 5) ด้านกิจกรรม (Activities) จำนวน 8 ข้อ เป็นแบบวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน จำนวน 23 ข้อ ได้แก่ 1) ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) จำนวน 8 ข้อ 2) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behaviour) จำนวน 7 ข้อ และ 3) ทักษะคิดทางการเงิน (Financial Attitudes) จำนวน 8 ข้อ ซึ่งแบบวัดมีลักษณะการให้คะแนนแบบถูกผิด เลือกตอบคำถาม และแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบวัดมีคะแนนทั้งหมด 73 คะแนน

3. โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 ประกอบด้วย จำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมการปรับตัว จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมรู้เท่าทันปัญหาพัฒนาการเรียนรู้ 2) กิจกรรมวางแผนเป็นระบบพบความสำเร็จ 3) กิจกรรมยิ่งใกล้ยิ่งอบอุ่น 4) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 5) กิจกรรมยอมรับปรับใจ และ 6) กิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาตน

กิจกรรมความฉลาดรู้ทางการเงิน จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมเป้าหมายทางการเงิน 2) กิจกรรมจ่ายอย่างมีสติ 3) กิจกรรมเส้นทางแห่งการออมเงิน 4) กิจกรรมว่าด้วยเรื่องดอกเบี้ย 5) กิจกรรมตั้งสติก่อนซื้อ และ 6) กิจกรรมหมอดูนี้ หมอดูทุกซ์

4. แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย รายการประเมิน 4 ด้าน จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านจุดประสงค์ของกิจกรรม จำนวน 2 ข้อ 2) ด้านเนื้อหาของกิจกรรม จำนวน 3 ข้อ 3) ด้านการนำเสนอกิจกรรมและขั้นตอนของกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ และ 4) ด้านการประเมินผลและติดตามผลการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม 2) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) แนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตอนปลาย 4) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการเสริมสร้างการปรับตัว และ 5) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสู่การวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2. สัมภาษณ์สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยดำเนินการสัมภาษณ์กับ 1) ผู้บริหาร 2) อาจารย์ที่ปรึกษา 3) อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 47 คน และสำรวจการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 395 คน มาสู่การวิเคราะห์และสรุปผลในลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสู่การวางแผนในการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสำรวจมาออกแบบและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และนำร่างโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 3 คน เป็นผู้ประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมฯ เพื่อให้โปรแกรมนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของเนื้อหา และแนวคิดทฤษฎี โดยโปรแกรมฯ มีจำนวน 12 กิจกรรม

4. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ฉบับสมบูรณ์

5. ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้แก่ักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ให้ทราบถึงกิจกรรมดังกล่าว และเปิดรับสมัครนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมผ่านไลน์ โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมาจากความสมัครใจ จำนวน 30 คน เมื่อได้นักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมฯ จำนวน 30 คน แล้วผู้วิจัยนัดพบปะพูดคุยสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะดำเนินการจัดให้นักศึกษาผ่าน Zoom โดยขั้นตอนนี้เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การแจ้งกิจกรรม วัตถุประสงค์ กฎระเบียบ ข้อตกลง และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวนักศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวผู้วิจัยได้มีการยื่นขอจริยธรรมและหมายเลขรับรองจริยธรรม IRBCMRU 2022/066.21.03

6. ผู้วิจัยขออนุญาตทางมหาวิทยาลัยในการใช้สถานที่และดำเนินการจัดโปรแกรมฯ เป็นระยะเวลา 3 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 27-28 สิงหาคม 2565 และวันที่ 3 กันยายน 2565 ณ ห้องเรียน A208 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตสะลวง ตั้งแต่วันที่ 08.30-16.30 โดยก่อนเริ่มกิจกรรมผู้วิจัยให้นักศึกษาตอบแบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน (Pre-test) เมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมครบทุกกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยให้นักศึกษาตอบแบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน (Post-test) และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อโปรแกรมฯ เพื่อเป็นการนำผลคะแนนการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินมาเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองและหลังการทดลองในแต่ละตัวแปร เพื่อให้เห็นคะแนนและความแตกต่างในแต่ละด้านของตัวแปร โดยในการเปรียบเทียบนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเปรียบเทียบตัวแปรการปรับตัวและความฉลาดรู้ 2 ครั้ง

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

7. หลังจากที่นักศึกษาเข้าร่วมโปรแกรมฯ ระยะเวลาผ่านไป 1 เดือน ผู้วิจัยติดตามผลโดยให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมทำแบบวัดการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินอีกครั้ง (Follow-up) พร้อมกับนำผลคะแนนมาเปรียบเทียบกันทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผลการทดลอง 1 เดือน เพื่อติดตามผลการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษา และประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และการติดตามผล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสถิติ Wilcoxon signed-rank test

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการนำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) และแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน มาเป็นฐานแนวคิดในการออกแบบและพัฒนาโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมฯ โดยแต่ละกิจกรรมในโปรแกรมฯ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สารสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระยะเวลา 4) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 5) ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (5.1) ขั้นตอนกำหนดปัญหา (5.2) ขั้นทำความเข้าใจปัญหาเพื่อหาสาเหตุของปัญหา (5.3) ขั้นศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหา (5.4) ขั้นประเมินแนวทางการแก้ปัญหา (5.5) ขั้นเลือกแนวทางการแก้ปัญหา และ (5.6) ขั้นนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและประเมินผลงาน และ 6) การประเมินผล โดยโปรแกรมการเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินนั้น ประกอบด้วย จำนวน 12 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการปรับตัว จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ (1.1) กิจกรรมรู้เท่าทันปัญหาพัฒนาการเรียน (1.2) กิจกรรมวางแผนเป็นระบบพบความสำเร็จ (1.3) กิจกรรมยิ่งใกล้ยิ่งอบอุ่น (1.4) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (1.5) กิจกรรมยอมรับปรับใจ และ (1.6) กิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาตน และ 2) กิจกรรมความฉลาดรู้ทางการเงิน จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ (2.1) กิจกรรมเป้าหมายทางการเงิน (2.2) กิจกรรมจ่ายอย่างมีสติ (2.3) กิจกรรมเส้นทางแห่งการออมเงิน (2.4) กิจกรรมว่าด้วยเรื่องดอกเบี้ย (2.5) กิจกรรมตั้งสติก่อนซื้อ และ (2.6) กิจกรรมหมดยี่ หมดยุค

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผลการประเมินความเหมาะสมของ โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 3 คน พบว่า โปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.93, SD = .06$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละรายการประเมินและคะแนนเฉลี่ยแต่ละกิจกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.82-5.00 ซึ่งกิจกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ 1) กิจกรรมเป้าหมายทางการเงิน ($M = 5.00, SD = .00$) 2) กิจกรรมรู้เท่าทันปัญหาพัฒนาการเรียน ($M = 4.97, SD = .08$) และ 3) กิจกรรมด้วยเรื่องดอก (เบี้ย) ($M = 4.97, SD = .04$) และรายการประเมินที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ 1) ความน่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อช่วงวัยของผู้เรียน ($M = 4.99, SD = .05$) 2) การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ($M = 4.98, SD = .09$) และ 3) กิจกรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ($M = 4.98, SD = .09$) เป็นต้น

2. ผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2.1 ผลของการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว

การปรับตัว	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ติดตามผล 1 เดือน	
	(Pre-test)		(Post-test)		(Follow-up)	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ด้านการเรียน	2.91	.27	3.10	.25	3.15	.23
2. ด้านผู้สอน	3.28	.30	3.36	.34	3.35	.27
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.35	.28	3.43	.22	3.41	.25
4. ด้านสภาพแวดล้อม	2.91	.37	2.98	.31	2.97	.35
5. ด้านกิจกรรม	3.29	.30	3.41	.28	3.41	.22
รวมค่าเฉลี่ย	3.15	.21	3.27	.19	3.25	.18

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการทดลอง นักศึกษา จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมมีการปรับตัวสูงขึ้นในทุกด้าน โดยการปรับตัวภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 3.27, SD = .19$) 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรม และด้านผู้สอน ส่วนหลังการติดตามผล 1 เดือน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.25, SD = .18$) โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรม และด้านผู้สอน ทั้งนี้ในด้านการเรียนและด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2.2 ผลของการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความฉลาดรู้ทางการเงิน**ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยความฉลาดรู้ทางการเงิน**

ความฉลาดรู้ทางการเงิน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ติดตามผล 1 เดือน	
	(Pre-test)		(Post-test)		(Follow-up)	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ความรู้ทางการเงิน (8 คะแนน)	4.47	1.28	5.73	.69	5.97	.81
2. พฤติกรรมทางการเงิน (25 คะแนน)	17.77	4.09	19.70	2.32	19.73	1.64
3. ทักษะคิดทางการเงิน (40 คะแนน)	33.83	5.97	35.40	3.77	35.13	2.92
รวมค่าเฉลี่ย (73 คะแนน)	56.07	7.76	60.77	4.64	60.83	3.23

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการทดลอง นักศึกษา จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความฉลาดรู้ทางการเงินภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 56.07, SD = 7.76$) โดยมี 1) ความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง และ 3) ทักษะคิดทางการเงินอยู่ในระดับสูง และหลังการทดลอง มีความฉลาดรู้ทางการเงินภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 60.77, SD = 4.64$) โดยมี 1) ความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง และ 3) ทักษะคิดทางการเงินอยู่ในระดับสูง ส่วนหลังติดตามผล 1 เดือน มีความฉลาดรู้ทางการเงินภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 60.83, SD = 3.23$) โดยมี 1) ความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง และ 3) ทักษะคิดทางการเงินอยู่ในระดับสูง เป็นต้น

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล 1 เดือน**ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างการปรับตัวก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล 1 เดือน โดยการทดสอบสถิติ Wilcoxon-signed-rank test**

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง-		หลังการทดลอง-	
	หลังการทดลอง		ติดตามผล	
	<i>Z</i>	p-value	<i>Z</i>	p-value
1. ด้านการเรียน	-4.51	0.00**	-1.82	0.06
2. ด้านผู้สอน	-3.19	0.00**	-1.21	0.22
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	-2.43	0.01**	-1.82	0.06
4. ด้านสภาพแวดล้อม	-2.96	0.00**	-1.18	0.23
5. ด้านกิจกรรม	-3.75	0.00**	-0.26	0.78
การปรับตัว	-4.78	0.00**	-1.84	0.06

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง-		หลังการทดลอง-	
	หลังการทดลอง		ติดตามผล	
	Z	p-value	Z	p-value
1. ความรู้ทางการเงิน	-4.29	0.00**	-1.49	0.13
2. พฤติกรรมทางการเงิน	-4.05	0.00**	-0.11	0.91
3. ทักษะคิดทางการเงิน	-3.31	0.00**	-1.10	0.27
ความฉลาดรู้ทางการเงิน	-4.54	0.00**	-0.12	0.90

จากตารางที่ 3 พบว่า

1) การปรับตัวของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 พบว่า 1.1) หลังการทดลอง มีคะแนนการปรับตัวในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเทียบกับก่อนการทดลอง และ 1.2) ทั้งนี้ในระยะติดตามผลและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการปรับตัวในภาพรวมของนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 พบว่า 2.1) หลังการทดลอง นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 มีคะแนนความฉลาดรู้ทางการเงินในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทักษะคิดทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเทียบกับก่อนการทดลอง ทั้งนี้ในระยะติดตามผลและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนความฉลาดรู้ทางการเงินในภาพรวมของนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

โปรแกรมการเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยแต่ละกิจกรรมในโปรแกรมฯ มีจำนวนองค์ประกอบ ได้แก่ 1) สาระสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระยะเวลา 4) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 5) ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (5.1) ขั้นตอนการกำหนดปัญหา (5.2) ขั้นทำความเข้าใจปัญหาเพื่อหาสาเหตุของปัญหา (5.3) ขั้นศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหา (5.4) ขั้นประเมินแนวทางการแก้ปัญหา (5.5) ขั้นเลือกแนวทางการแก้ปัญหา และ (5.6) ขั้นนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและประเมินผลงาน และ 6) การประเมินผล ซึ่งการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมในครั้งนี้ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ของเพียเจต์ ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์ตรง (Arends, 2014) โดยมีขั้นตอนดำเนินกิจกรรมตามสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่ได้ระบุขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอนดังข้างต้น จากการศึกษาของ Savery (2015) พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

PBL ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ที่มีความหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Torp & Sage (2002) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ PBL ทั้ง 6 ขั้นตอนนี้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง โดยผลของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 3 คน คะแนนเฉลี่ยแต่ละกิจกรรมอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.82-5.00 การตรวจสอบโปรแกรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยผู้เชี่ยวชาญจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการตรวจสอบเพื่อสร้างความมั่นใจถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์ โดย National Institute of Standards and Technology (2015) ได้ระบุว่า การประเมินจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญหลากหลายคนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตรวจสอบ เพื่อลดความเสี่ยงข้อผิดพลาดและความเอนเอียง การมีผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน ในกระบวนการตรวจสอบทำให้การตรวจสอบครอบคลุมมากขึ้น และเพิ่มโอกาสในการระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้นหรือทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน นอกจากนี้ยังช่วยทำให้แน่ใจว่าการตรวจสอบดำเนินการมีมาตรฐานและมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อรักษาคุณภาพและความสมบูรณ์ของงานวิจัย สอดคล้องกับ American Psychological Association (2010) ที่ได้ระบุว่า มีเหตุผลหลายประการที่จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อให้แน่ใจว่าเครื่องมือวิจัยนั้นถูกต้อง เชื่อถือได้ มีการประเมินอย่างละเอียดเกี่ยวกับการออกแบบ การสร้าง และการทดลอง รวมถึงความเหมาะสม ซึ่งมีนัยสำคัญต่อความถูกต้องของผลการวิจัย ทั้งนี้ช่วยเพิ่มคุณภาพโดยรวมและช่วยทำให้มั่นใจว่าผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและมีความหมาย จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญสะท้อนให้เห็นว่าทุกกิจกรรมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยเฉพาะ 1) ความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อช่วงวัยของผู้เรียน 2) การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก และ 3) กิจกรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เป็นต้น ซึ่งประเด็นที่เหล่านี้ สอดคล้องกับคุณลักษณะของสื่อหรือกิจกรรมที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) สื่อที่มีการโต้ตอบ เช่น เกม สถานการณ์จำลอง และคลิปวิดีโอที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ 2) สื่อที่สร้างประสบการณ์ที่หลากหลายตามความสนใจ ความชอบ และเป้าหมายของผู้เรียน 3) ข้อมูลป้อนกลับ สื่อที่ให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างทันทั่วถึงแก่ผู้เรียน 4) สร้างความท้าทาย เป็นสื่อที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน 5) สร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น การอภิปราย หรือการทำงานร่วมกัน ฉะนั้นสื่อหรือกิจกรรมนั้นจึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ดังนั้นการใช้สื่อหรือกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Clark & Mayer, 2016; Mayer, 2014)

2. ผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2.1 ผลของการปรับตัวนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วม โปรแกรมมีการปรับตัวสูงขึ้นในทุกด้าน โดยการปรับตัวหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านกลุ่มเพื่อน 2) ด้านกิจกรรม และ 3) ด้านผู้สอน ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนถึงการปรับตัวของนักศึกษาในเชิงบวกหรือในทิศทางที่ดีขึ้นทุกด้านหลังจากที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัว เนื่องจากโปรแกรมนี้อาศัยกระบวนการ PBL เป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ซึ่ง PBL เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหาจริง ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการแก้ไขปัญหาและการคิดวิเคราะห์ ได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ปัญหาและการค้นหาวิธีแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ เรียนรู้และจดจำเนื้อหาได้ดีกว่าการ

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เรียนรู้แบบเดิม สามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง (Barrows, 1986; Hmelo-Silver, 2004) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า โปรแกรมการเสริมสร้างการปรับตัวส่งผลดีต่อชีวิตการเรียนและชีวิตส่วนตัวของนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นเพื่อประสบความสำเร็จในมหาวิทยาลัย การบริหารจัดการเวลา ทักษะการเรียน และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังช่วยให้นักศึกษามีการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมั่นใจ และความผาสุกโดยรวมที่เพิ่มขึ้น และนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้นและความพยายามในการเรียนมหาวิทยาลัย (Gibbons & Borders, 2017) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Yildirim and Akbulut (2014) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวต่อผลการเรียนและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 พบว่า ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและมีการเห็นคุณค่าในตนเองหลังจากจบโปรแกรม โดยโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาการและการชีวิตในมหาวิทยาลัยให้ดีขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผลของการเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวส่งผลดีในเชิงบวกต่อนักศึกษาทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็น เพิ่มอัตราการคงอยู่ และอัตราการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

2.2 ผลของความฉลาดรู้ทางการเงิน นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมและหลังติดตามผล นักศึกษามีความฉลาดรู้ทางการเงินอยู่ในระดับสูง โดยมี 1) ความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ทักษะคิดทางการเงินอยู่ในระดับสูง หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมและหลังติดตามผล 1 เดือน เห็นได้อย่างชัดเจนว่า นักศึกษามีความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากทุกกิจกรรมในโปรแกรมได้ออกแบบให้เน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติจริงของนักศึกษาในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจทางการเงินจากสถานการณ์จริง (Kolb, 1984) ทั้งยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้ร่วมกันผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ดียิ่งขึ้น (Prince, 2004) อย่างไรก็ตาม เมื่อนักศึกษาประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาทางการเงินจากสถานการณ์จริงด้วยตนเอง จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงิน ทำให้นักศึกษาที่มีความมั่นใจและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมีแนวโน้มที่จะนำความรู้ทางการเงินมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจเพื่อจัดการชีวิตได้ดียิ่งขึ้น (Bandura, 1997) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Chen and Volpe (1998) ที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมความรู้ทางการเงินให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย พบว่า 1) นักศึกษามีความรู้ทางการเงินและความมั่นใจเพิ่มขึ้น สามารถที่จะบริหารจัดการค่าใช้จ่าย การออมเงิน การลงทุน และการจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) พฤติกรรมทางการเงินดีขึ้น นักศึกษามีแนวโน้มมีพฤติกรรมทางการเงินเชิงบวก เช่น การออมอย่างสม่ำเสมอ การหลีกเลี่ยงหนี้สิน และการลงทุนเพื่ออนาคต 3) ความเครียดทางการเงินลดลง นักศึกษามีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการทางการเงินและลดความเครียดทางการเงิน ฉะนั้นนักศึกษาร่วมโปรแกรมความรู้ทางการเงินนี้จะส่งผลดีต่อความรู้ทางการเงิน พฤติกรรม และความผาสุกโดยรวมของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mandell and Klein (2009) พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาทางการเงิน มีความรู้ทางการเงินสูงกว่า มีพฤติกรรมทางการเงินดีกว่า และมีทัศนคติเชิงบวกต่อการบริหารจัดการทางการเงินมากกว่า เช่นเดียวกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมความฉลาดรู้ทางการเงิน จะส่งผลพัทธ์ทางการเงินที่ดีในอนาคต มีแนวโน้มที่จะออมเงินเพื่อการเกษียณ และมีโอกาสผิคนัดชำระหนี้้นน้อยกว่าเมื่อเทียบกับ

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม (Collins et al., 2014) ดังนั้นโปรแกรมความฉลาดรู้ทางการเงินจึงสามารถช่วยให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกในด้านพฤติกรรม ทักษะคิด และผลลัพธ์ทางการเงินของนักศึกษามากขึ้น

2.3 ผลการเปรียบเทียบการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามพบว่า หลังการทดลองนักศึกษามีการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมที่นักศึกษาได้รับมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมที่มีลักษณะการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การฝึกการวางแผนทางการเงิน และการจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยกิจกรรมเหล่านี้มีส่วนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องตามหลักแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Experiential Learning) เป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริงมากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว (Kolb, 1984) ในการทดลองที่นักศึกษาได้รับการฝึกฝนในการจัดการการเงินส่วนบุคคล เช่น การวางแผนงบประมาณ การออม และการลงทุน จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและปรับตัวได้ดีกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนทั่วไป เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัย พบว่า การให้การศึกษาและฝึกอบรมด้านการเงินสามารถเพิ่มความฉลาดรู้ทางการเงินและช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการการเงินส่วนบุคคลได้ดีขึ้น และการฝึกอบรมทางการเงินที่มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องสามารถปรับปรุงพฤติกรรมทางการเงินในระยะยาวได้ (Fernandes et al., 2014; Lusardi & Mitchell, 2014) นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า ในระยะติดตามผลและหลังการทดลอง นักศึกษามีคะแนนการปรับตัวในภาพรวมของนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากความคงทนของผลการทดลอง ซึ่งการทดลองมีผลในระยะสั้น แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผลกระทบอาจลดลง ทำให้คะแนนในระยะติดตามผลไม่แตกต่างจากหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ โดยการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและการปรับตัวต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามผลเพื่อให้เห็นผลที่ชัดเจน (Kazdin, 2003, 2011) ทั้งนี้สภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาทดลองและติดตามผล อาจส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา ทำให้ผลไม่แตกต่างกัน (Shadish et al., 2002) สอดคล้องกับงานวิจัย Durlak et al. (2011) พบว่า การปรับตัวของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก โดยมีคะแนนการปรับตัวไม่แตกต่างกันในระยะติดตามผลและหลังการทดลอง ส่วนความฉลาดรู้ทางการเงินในระยะติดตามผลและหลังการทดลอง นักศึกษามีคะแนนความฉลาดรู้ทางการเงินในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความรู้และทักษะทางการเงินที่นักศึกษาได้รับอาจมีความคงทนสูง รวมถึงมีการเรียนรู้และพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินอย่างต่อเนื่องหลังจากการทดลอง จึงทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในระยะติดตามผล (Fernandes et al., 2014; Lusardi & Mitchell, 2014) อย่างไรก็ตาม ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างติดตามผลและหลังการทดลอง จากงานวิจัยของ Fernandes et al. (2014) พบว่า ผลกระทบของการอบรมความฉลาดรู้ทางการเงินมีแนวโน้มที่จะลดลงในระยะยาว เนื่องจากการขาดการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นการเรียนรู้ทักษะทางการเงินในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไม่ได้มีผลต่อพฤติกรรมทางการเงินของนักเรียนในระยะยาว (Mandell & Klein, 2009) การติดตามผลในระยะ 1 เดือน จึงอาจทำให้เห็นผลที่แตกต่างค่อนข้างน้อย หากมีการติดตามผลในระยะยาวอาจจะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้มความคงทนความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สนใจหรืออาจารย์ผู้สอนที่มีความสนใจในการนำโปรแกรมเสริมสร้างการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยก่อนที่จะนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ควรทำการศึกษาคู่มือ โปรแกรมให้ชัดเจนและให้ละเอียดก่อนที่จะนำไปใช้จริง สามารถปรับเปลี่ยนคลิปวิดีโอ และกรณีศึกษา ให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันและความสนใจของนักศึกษา เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ อีกทั้งเกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนอย่างสูงสุด

1.2 คณะและมหาวิทยาลัย ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการปรับตัวให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ให้มาก โดยอาจมีชุดกิจกรรมหรือบูรณาการ ในรายวิชาของคณะหรือมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเกี่ยวกับการปรับตัวในทิศทางบวกเข้ากับสภาพแวดล้อมให้ได้เร็วที่สุด อีกทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน เพื่อให้ นักศึกษา รู้จักวางแผนในการบริหารจัดการเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และวางแผนเพื่อออมเงินในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการออกแบบการประเมินความฉลาดรู้ทางการเงินในรูปแบบเกม โดยอาจจะมีการประเมินในลักษณะของเกม ซึ่งในเกมนี้อาจจะมีตัวเงินอยู่จำนวนหนึ่ง แล้วให้ผู้เล่นเกมบริหารจัดการเงินนั้น เสมือนเป็นธุรกิจจำลอง เพื่อประเมินว่านักศึกษจะสามารถบริหารจัดการเงินนั้นได้อย่างไร หลังจากเล่นเกมเสร็จสามารถแสดงผลในด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของนักศึกษาได้ทันทีว่า นักศึกษาคนนั้นมีความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นอย่างไร เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นไปสู่การวางแผนในการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินให้กับนักศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมแอปพลิเคชันเกี่ยวกับการปรับตัวและความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยเป็นแอปพลิเคชันการปรับตัวมีลักษณะเป็น AI หรือเหมือน Chat GPT ที่นักศึกษาสามารถเข้าไปพูดคุยในสิ่งที่ไม่สบายใจ ความอึดอัดใจ หรือปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวผ่านทางแอปพลิเคชัน และมีการโต้ตอบให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางบวก และการให้กำลังใจ รวมถึงแนวทางการช่วยเหลือในการปรับตัว ส่วนความฉลาดรู้ทางการเงินควรเป็นแอปพลิเคชันในการบันทึกรายรับและรายจ่าย และสามารถตั้งเป้าหมายการจ่ายและการออมเงินได้ โดยหากสามารถทำตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ สามารถแปลงเป็นแต้มคะแนนเพื่อสะสมไว้ใช้แลกของรางวัลหรือเป็นคูปองเพื่อใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าในมหาวิทยาลัยได้

รายการอ้างอิง

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2556. ศูนย์คุ้มครอง ผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.

- นิรมล สุวรรณโคตร. (2553). *การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรพิมล รอดเคราะห์. (2558). *การวิจัยและพัฒนาเกมดิจิทัลการศึกษาแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาในวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. สำนักมาตรฐาน การศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้.
- ศิรินุช อินละคร. (2563). การวิเคราะห์ทักษะทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. *วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี*, 6(2), 78-90.
- เอกกมล บุญยะผลานันท์. (2557). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 2(2), 3-7.
- American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American psychological association* (6th ed.). Washington, DC: Author.
- Arends, R. I. (2014). *Learning to teach* (10th Ed.). McGraw-Hill.
- Atkinson, A., & Messy, F. (2012). *Measuring financial literacy: Results of the ECD/International Network on Financial Education (INFE) pilot study*. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, No. 15, OECD Publishing.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W.H. Freeman and Company.
- Barrows, H. S. (1986). A taxonomy of problem- based learning methods. *Medical education*, 20(6), 481-486.
- Buote, V. M., Pancer, S. M., Pratt, M. W., Adams, G., BirnieLefcovith, S., & Polivy, J. (2007). The importance of friends: Friendship and adjustment among 1-year university adjustment. *Journal of Adolescent Research*, 22(6), 665-689.
- Chen, H., & Volpe, R. P. (1998). An analysis of personal financial literacy among college students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.
- Chung, A. K., Kim, J. S. & Kim, J. H. (2013). The effects of self-respect, academic self-efficacy, and career maturity on student adaptation to college and learning persistence. *Journal of Engineering Education Research*, 16(6), 1-18.
- Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2016). *E-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning*. John Wiley & Sons.
- Collins, J. M., O'Rourke, K. H., & Martinez, R. (2014). The impact of financial education on financial literacy and financial behavior: Evidence from a randomized controlled trial in Chile. *Journal of Consumer Affairs*, 48(1), 3-21.

- Duchesne, S., Ratelle, C. F., Larose, S., & Guay, F. (2007). Adjustment trajectories in college science programs: Perceptions of qualities of parents' and college teachers' relationships. *Journal of Counseling Psychology, 54*, 62-71.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development, 82*, 405-432.
- Fernandes, D., Lynch, J. G., Jr., & Netemeyer, R. G. (2014). Financial literacy, financial education, and downstream financial behaviors. *Management Science, 60*(8), 1861–1883.
- Gibbons, M. M., & Borders, L. D. (2017). The effects of an adaptation enhancing program on first-year college students' academic and personal adjustment. *Journal of College Student Development, 58*(8), 1251– 1266.
- Hmelo-Silver, C. E. (2004). Problem-based learning: What and how do students learn?. *Educational Psychology Review, 16*(3), 235-266.
- Jeon, H. O. & Yeom, E. Y. (2014). Influence of gender role conflicts, academic stress coping ability, and social support on adaptations to college life among male nursing students. *Journal of the Korea Contents Association, 14*(12), 796-807.
- Jonassen, D. H. (2000). Toward a design theory of problem solving. *Educational Technology Research and Development, 48*(4), 63–85.
- Kazdin, A. E. (2003). *Research design in clinical psychology* (4th ed.). Pearson.
- Kazdin, A. E. (2011). *Single-case research designs: Methods for clinical and applied settings* (2nd ed.). University Press.
- Keum, M. J., & Nam, H. J. (2010). College freshmen's expectations about college life and their mental health status. *Journal of Human Understanding and Counseling, 31*(1), 105-127.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature, 52*(1), 5-44.
- Mandell, L., & Klein, L. S. (2009). The impact of financial education in high school and college on financial literacy and subsequent financial decision making. *Journal of Consumer Affairs, 50*(2), 356-380.
- Mayer, R. E. (2014). *The Cambridge handbook of multimedia learning*. Cambridge University Press.
- National Institute of Standards and Technology. (2015, 24 April). *NIST Handbook 150-17: NVLAP procedures and general requirements*. <http://www.nist.gov/system/files/documents/nvlap/NVLAP-Handbook-150-17.pdf>.

- No, S. L., & Bae, S. A. (2014). The effects of emotional intelligence and learning flow on college adaptation in undergraduate students. *Journal of Learner-Centered Curriculum and Instruction, 14*(2), 343-362.
- OECD. (2016). *PISA 2015 Assessment and analytical framework: Science, reading, mathematics and financial literacy*. PISA.
- Park, W. J. (2009). The influence of ego-resilience on critical thinking dispositions, learning styles, and academic adjustment in nursing students. *Journal of Korean Academy of Psychiatric and Mental Health Nursing, 18*(3), 240-250.
- Pascarella, E. T., & Terenzini, P. T. (2005). *How college affects students: A third decade of research*. Jossey-Bass.
- Pittman, L. D., & Richmond, A. (2008). University belonging, friendship quality and psychological adjustment during the transition to college. *The Journal of Experimental Education, 76*, 343-361.
- Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. *Journal of engineering education, 93*(3), 223-231.
- Savery, J. R. (2015). Overview of problem-based learning: Definitions and distinctions. *Essential readings in problem-based learning: Exploring and extending the legacy of Howard S. Barrows, 9*, 5-15.
- Schroeder, C. C., & Prentice, M. (1998). Student learning and academic success: Perspectives from the research. In C. C. Schroeder (Ed.), *Student services: A handbook for the profession* (pp. 175-199). Jossey-Bass.
- Shadish, W. R., Cook, T. D., & Campbell, D. T. (2002). *Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference*. Houghton, Mifflin and Company.
- Torp, L., & Sage, S. (2002). *Problems as possibilities: Problem-based learning for K-16 education* (2nd ed.). Alexandria, Association for Supervision and Curriculum Development.
- Wang, A., Chen L., Zhao, B., & Xu, Y. (2006). First-year students' psychological and behavior adaptation to college: The role of coping strategies and social support. *US-China Education Review, 3*, 27-36.
- Yildirim, I., & Akbulut, Y. (2014). The effect of adaptation program on the academic performance and self-esteem of first-year university students. *Educational Research and Reviews, 9*(12), 384-391.